

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiqvae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De Sancti Agapiti Basilicis Pr[a]enest[a]e. 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

Martial. l. 8.

lib. 54.

Lipf. in Tac.

lib. 1. Annal.

Rosin. l. 2. c.

17. antiq.

Roman.

Pa. egypt. de

6 Consul. Ho

norij.

Sext. Aurel.

Victor. epit.

cognomen haud illi primus tribuit Domitianus, etsi templum exstruxerit, aram enim τὴν ἐπιναγωγῶν statui passus erat Augustus Dione teste, & Claudianus canit.

Aurea Fortuna Reduci si templa priores

Ob reditum vouere Ducum, &c.

Aurelianus autem iuxta Metaurum flumen, Fanumque Fortunæ victoriam insignem retulit, & Gordianus Augustus Fortunæ Reducis effigiem suis etiam in Numis usurpauit. Vt sit Sancti Agapiti memoriam, & Lipsana fideles populares summo prosequuti sunt honore, ac venerabundi asseruerunt.

De Sancti Agapiti Basilicis Præneste.

CAPVT IV.

INCERTVM mihi est, neque planè liquet quo tempore Deo fuerit excitata, & ædificata in honorem Sancti Agapiti Ecclesia, seu Basilica Præneste, peruetustam opinor fuisse, cum anno Salutis publicæ DCCCXVI. Leo Tertius Pontifex Max. in Basilica Beati Agapiti Martyris in Ciuitate Prænestina fecerit vestem de stauracium periclisi de fundato, & in media Cruce de Chrysoclauo, & prædictus venerabilis Pontifex facta tecta Basilicæ Beati Agapiti Martyris, quæ ponitur in Vrbe Prænestina, necnon & facta tecta alterius Basilicæ iuxta eandem Basilicam, quæ iam præniua vetustate ruitura erant, in melius restaurauit.

Hinc

Anast. Bibliothecæ in Leone III.

Card. Baron.

ad n. 816. in

Annal. Eccl.

to. 9.

Alem. dissert.

de later. pariet.

Hinc geminam Basilicam fuisse constat, vtramque
 verò consecratam docuit nos Inscriptio prolata su-
 periori libro. altare, scilicet, atque cryptam à Co-
 none Prænestino Episcopo, anno à Natali Christi
 MCXVI. at Ecclesiam altiorem, atque altare Beati
 Agapiti Martyris à Paschale Secundo Pontifice Ma-
 ximo anno Epochæ Christianæ MCXVII. Oddo
 Columnensis (vt reor Cencij Camerarij subnixus
 auctoritate) seu Carsidonij frater circa annos Aeræ
 Christianæ MCLI. & MCLII. siue pater Iacobi, qui
 S. R. E. Cardinalis, dictusque videtur Infans in Ho-
 magio Comitis Ildebrandini sub Innocentio Tertio,
 floruitque sedente Gregorio Nono, anno Christi
 nati MCCXXXII. molas, sacrosque agros aulæ, seu
 Basilicæ Sancti Agapiti contulit, vti colligitur ex
 Epitaphio, quod incisum legitur in vestibulo supra-
 scriptæ Basilicæ cum hisce siglis.

lib. 1. c. 11.

lib. de censib.

A P ω

M. A. Q AD FAB Sancti Martyris Agapiti.

id est (vt auguror) Monumentum aquarum quæsit-
 arum ad fabricam Sancti Martyris Agapiti.

Virginis Egregia nato præbente Mariæ

Hic Dux Hesperia Lux latet Italia;

Fama namque Paris, fuit Hector & undique claris.

Armis emicuit, moribus enituit.

Oddo suos fortes (sicut Leo) terruit hostes,

Ductor militiæ magnanimus propriæ;

Iste molas, sacros huic aulæ contulit agros.

Pro quo nunc Sanctus flagitet Agapitus.

Pænis indemnis, maneat cui vita perennis,

Detur & alma quies, & sine nube dies.

R 2

Ex

Bulenger. de
vest. Pont. c.
51. & 52. & c.
48.
Salmas. in
hist. Aug.
in Vopisc. in
pollion.
Torrig. Cryp-
Vatic.

Ex his dotem, instaurationem, consecrationem, vestem, & antiquitatem huius Ecclesiæ discere facile est, & vestis quidem illa de stauraci, seu stauracina fuit plumatum Babylonicum acu pictum auro, & serico pampinatum, corymbiatum, filicatum, vel quadrapolum à forma pallij quadrata, siue à quatuor tabulis, seu quatuor angulis textis auro, aut argento, bombycino, serico, byffino, quod è varijs locis Anastasij collatis patet, vel octopolum. Illam verò vestem ambibat circum limbis, sic enim periclisis hic accipitur, seu circumtextura in orbem de fundato, siue auro texto acu picto, illicque mediæ effigies Crucis è clavis aureis contextæ assuta erat, & hi clavi aurei voce Græco-latina Chrysoclavi nuncupabântur, in Donatione Tiburtina anno Christi CDLXXI. pallium holosericum agnaphum auroclauum, & vela auroclaua memorantur, & clauatura varia. ingentis fuisse pretij vestem illam non dubitarim cum persimiles à Pontificibus Romanis missas ad Imperatores Anastasius passim tradat, & ab Imperatore Constantinopolitano Michaële missum ad Beatum Petrum inter alios dona velum de stauraci vnum cum Cru-

Diatrib. de
vest. litterat.

ce de Chrysoclauo iam è Cardinali
Baronio adnotaue-
rim.

*De Reliquijs Sancti Agapiti, & aliorum
Sanctorum Præneste.*

CAPVT V.

ACRIS ossibus Sancti Agapiti delatum honorem in ipsis Ecclesiæ incunabulis neminem latere potest, illius etenim caput Præneste asportatum fuit, missumque Theodosio Imperatori Bisuntium, seu Vefontionem (ea in Gallia Metropolis est Sequanorum, quos Burgundos nunc vocant) agente Galla Placidia Valentiniani Augusti Tertij matre, Sanctusque Celidonius Archiepiscopus Bisuntinus XV. in medio choro superioris Ecclesiæ Sancti Stephani (Cœmeterium Archiepiscoporum dicitur) erecto ibi altari, & grandibus aduolutis saxis Lipsana, seu pignora veneranda recondidit, diu post inuentum caput Sancti Agapiti ab Hugone Primo Archiepiscopo die XX. Aprilis, qua & colitur ibidem, atque à Sancto Leone Papa intra maius Altare Sancti Agapiti nomine insigne fuit repositum. Vvaltherus profectò seu Galtherus XLVII. Archiepiscopus ope Sancti Agapiti mirabiliter curatus legitur. In Latiensi Cœnobio ad Helpiam fluuium non procul ab Auenna oppido Hannoniæ, veneratio Reliquiarum Sancti Agapiti Martyris anno ætatis XV. Præneste pro fidei constantia iussu Aureliani Imperatoris diris cruciatibus necati die XVIII. Augusti celebratur. in sacrario Agrippinen-

sis

Chiffet. Vefontion, sacr. par. 2. nu. 15. die 18. Aug.

el. lib. lect. ecc. s. Ioann. & s. Steph. Chiffet. in Valthero nu. 47. plurib.

And. de Saufay in Marc. Gall edit. Paris. 1637. à Rob. Steph.